

№ 6/1962.

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 6/1962 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till första tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1962 (23/1962).

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegärt utskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört landskapsagronomen Ernst Johansson och vägingenjören Bo Wilenius värdsamt anföra följande:

I samband med denna framställning har utskottet jämväl behandlat

1) Landstingsman Philip Eklöws finansomotion om anslag tillett belopp om 200.000 mark för trädgårds- och biskötselns främjande, samt

2) Landstingsman Philip Eklöws m.fl:s finansomotion om anslag till ett belopp om 20.000.000 mark för byggande av en bilväg till Långnäs i Lumparland,

om vilka motioner utskottet nedan närmare skall uttala sig.

6 Ht. I:11.Ltm. Philip Eklöws finansomotion. Utskottet finner det med tanke på tillvaratagandet av fruktöverskott under sådana år, då avsättningsssvårigheter yppa sig, vara skäl att vidareutveckla det i Godby anlagda fruktmusteriet. Det synes finnas gott hopp om att musteriet skall fylla en viktig funktion inom branschen och kunna stå som förebild för mera omfattande företagsamhet i denna riktning. Det föreslagna beloppet kan anses utgöra ett skäligt landskapsunderstöd för de nyanaffningar som nu planeras till musteriet.

10 Ht. III:15. Ålands ambulerande lanthushållsskola synes icke mera kunna arbeta som ambulerande skola på ett tillfredsställande sätt. De tillfälliga upphyrda skollokaliteterna äro som regel oändamålsenliga och i en del fall t.o.m. ohälsosamma. Det är uppenbart, att skolverksamheten i betydande mån skulle vinna på att skolan ändrades till en fast skola i förening med elevinternat. Utskottet har besökt Saltviks prästgård och funnit, att byggnaden utan alltför höga kostnader kan bringas i för ändamålet lämpligt skick. Läget kan också anses lämpligt och kommunikationerna till och från Mariehamn äro goda. Då den preliminärt avtalade köpeskillingen är skälig, förordar utskottet inköp av fastigheten, om Saltviks församling erhåller vederbörligt tillstånd för försäljningen, vilket ännu icke är slutligt klart.

10 Ht. V:1. Utskottet antecknar med tillfredsställelse, att anslag upptagits för påbörjande av arbetena på vägen Godby-Grelsby. Vid ett besök på platsen blev utskottet i tillfälle att studera det preliminära förslag, som uppgjorts i samband med byggnadsplanearbetet i Godby.

Enligt detta förslag skulle vägskälet för huvudvägarna norrut och österut förläggas något västerom Godby andelshandel, varifrån vägen norrut skulle dragas helt avvikande från den gamla vägen till en anslutning vid Grelsby plantskola. Det förefaller utskottet troligt, att denna vägsträckning icke ställer sig ekonomiskt fördelaktigare än den tidigare av landskapsstyrelsens vägavdelning föreslagna, men då detaljerade undersökningar ännu icke kunnat utföras, är det för tidigt att med bestämdhet uttala sig i den frågan. Några andra fördelar av betydelse synes det nya förslaget icke kunna medföra.

Ltm. Philip Eklöw m.fl.:s finansmotion. Under den knappt utmätta tid, som stått utskottet till buds för detta ärendes behandling, har utskottet icke hunnit införskaffa all den utredning, som vore av behovet för ett ställningstagande i den av motionärerna ånyo väckta frågan. Det synes dock utskottet uppenbart, att utredningen av frågan icke ännu nått ett sådant stadium, att ett avgörande på betryggande grunder kan komma till stånd. Silja-rederiet har till landskapsstyrelsen och stadsstyrelsen översänt skrivelser av närmast ultimativ karaktär samtidigt som muntligt meddelats, att skrivelserna icke få uppfattas som ultimatum. Någon förbindelse angående upprätthållande av trafik på Långnäs i det fall, att nödiga åtgärder för anläggande av hamn därstädes skulle vidtagas från landskapets sida, har icke tillslvidare presterats från Silja-rederiets sida. Tillslvidare har icke heller utredningen om den planerade, av staten upprätthållna trafiken med bilfärja mellan fastlandet och landskapet nått ett sådant stadium, som möjliggör ställningstagande i frågan om anläggande av nödig färjhamn på landskapets sida för denna trafik. Då landskapets engagemang i trafiken icke blott förutsätter anläggande av väg till färjhamnen utan också anläggande av färjfasten för en eller flera färjor och andra nödiga hamnanläggningar, till kostnader om närmare 100 miljoner mark försiktigt beräknat, kan utskottet icke på den utredning, som nu föreligger, omfatta motionärernas förslag.

Utskottet emotser dock, att landskapsstyrelsen fortsätter och påskynar de undersökningar och underhandlingar, som erfordras för ett ställningstagande i frågan. Samtliga av trafiken berörda organisationer och företag i landskapet ha framhållit, att under höst, vinter och vår minst tre dagliga turer ^{i veckan} till fastlandet med bilfärja bör anordnas, vilket jämväl utskottet för sin del omfattar. Skulle det bliva nödvändigt för trafikens ordnande på ett tillfredsställande sätt att Landstinget sammanträder till extra session under tiden före den ordinarie höstsessjonen, emotser utskottet, att landskapsstyrelsen i skyndsam ordning

vidtager erforderliga anstalter härför, då nödig utredning föreligger.

I detta sammanhang önskar utskottet ånyo framhålla som sin bestämda uppfattning, att trafik på Mariehamn bör upprätthållas vintertid under alla omständigheter, då Mariehamns hamn synes vara den enda hamn, som under svåra förhållanden kan nås av trålfiskeflottan. I sådant avseende kan fiskehamnen i Mariehamn icke ersättas av någon motsvarande hamn i Långnäs, ty trålarna ha ingen möjlighet att gå till den platsen i is-ränna. Vid Hangö, som näst Mariehamn kunde komma ifråga, hindras trafiken ofta av packis. Kan Mariehamns Västerhamn icke hållas öppen, kommer sålunda en stor yrkesgrupp att bli arbetslös under en kortare eller längre tid varje år. Utöver detta kommer många andra transporter till landskapet, vilka fördyras eller försvåras i en omfattning, som det för närvarande, utan erfarenhet av en sådan situation, är svårt att överblicka.

10 Ht. V:4. Förutom att m/s Kökar numera börjar bli överårig, kan man konstatera, att båten icke är ändamålsenlig att fylla det aktuella trafikbehovet. Trafiken till skärgårdskommunerna måste övertagas av båtar, som ha karaktär av bilfärja eller åtminstone möjlighet att transportera lastade bilar utan alltför stora lastnings- och lossningssvårigheter. Utskottet har sig bekant, att skärgårdsnämnden påyrkat, att den planerade båten skall ha ett bildäck av samma storlek, som Föglö färjas. Ehu-ru utskottet icke anser sig kunna taga ställning till denna detaljfråga, emotser utskottet, att landskapsstyrelsen ägnar frågan uppmärksamhet.

I detta sammanhang må ytterligare nämnas, att utskottet konstaterat, att underhållet av landskapets färjor och trafikbåtar tvingar landskapsstyrelsen att under en del av våren och försommaren taga dem ur trafik. Dessa uppehåll medföra betydande svårigheter för den befolkning, som blivit beroende av den nu upprätthållna trafiken. Det vore därför ändamålsenligt, om en reservfärja kunde anskaffas, som kunde sättas in under sådana tider liksom också då ett eller annat missöde annars medför, att en färja eller trafikbåt måste tagas ur trafik för reparation. Utskottet har sig bekant, att en bilfärja, något mindre än Föglö-färjan, utbjudes i Sverige till ett pris om c. 5.000.000 mk. En sådan färja med betryggande driftsäkerhet kunde väl fylla behovet av en reservfärja i landskapet.

11 Ht. III:7. Sedan utskottet under höstsessionen motsatt sig upptagande av anslag för ytterligare lån till Ålands kommunalförbund för ålderdomsvård på grund av en då inlämnad finansmotion, har landskapsstyrelsen numera efter prövning föreslagit ett anslag härför om 10.000.000 mk. Då utskottets tidigare negativa inställning motiverades av att utskottet ansåg, att framställning om sådant anslag bör inlämnas till landskaps-

styrelsen att därstädes prövas innan ärendet upptages i Landstinget, anser utskottet formella hinder för ärendets avgörande icke mera föreligga. Utskottet omfattar landskapsstyrelsens förslag.

I övrigt har utskottet intet att påminna med anledning av landskapsstyrelsens förslag. Av utskottet föreslagen utgiftsökning, 200.000 mk, bör balanseras med motsvarande ökning av statsanslaget för skattefinansiell utjämning.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå,

att Landstinget måtte antaga landskapsstyrelsens förslag till första tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1962 med följande ändringar och tillägg:

I N K O M S T E R

5 Avdelningen.

=====

I. Finansieringsinkomster.

Avräknings- och ränteinkomster.

1. Statsanslag för skattefinansiell utjämning

a) Förskott för år 1962	51.100.000	<u>51.300.000</u>
Summa I kap.	51.100.000	<u>51.300.000</u>
Summa 5 Avdelningen	51.100.000	<u>51.300.000</u>

Summa inkomster mk 51.600.000 51.800.000

=====

U T G I F T E R

6 Huvudtiteln. Näringarnas främjande.

=====

I. Jordbruket och dess binärningar samt kolonisations- verksamheten.

11. Trädgårds- och biskötselns främjande 200.000

Summa I kap. 1.500.000 1.700.000

Summa 6 Huvudtiteln 2.500.000 2.700.000

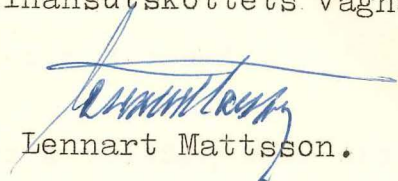
Summa utgifter mk 51.600.000 51.800.000

=====

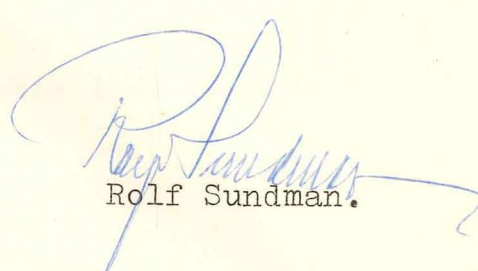
Ma-

riehamn, den 23 mars 1962.

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson.

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lennart Mattsson, viceordföranden Evald Häggblom samt ledamöterna Eliasson, Gunnar Häggblom och Leandersson.